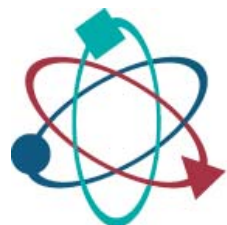

Årsberetning for

stiftelsen

VITENSENTERET
NORDNORSK VITENSENTER TROMSØ

2005

VISJON

Stiftelsen Nordnorsk vitensenter skal inspirere til undring over og kunnskap om sammenhenger i naturens prosesser og over det enkle og komplekse i teknologien. Vitensenteret skal skape forståelse for at matematikk, naturvitenskap og teknologi er grunnpilarer både i næringsutvikling og kulturliv. Nordnorsk vitensenter skal være et knutepunkt for vitensenteraktiviteten i Nord-Norge.

ÅRETS VIRKSOMHET

Våren 2005 ble det gjennomført ulike skolebesøk i Vitensenterets lokaler, på skoler i Tromsø-området, i Lavangen, Harstad og Hammerfest. De fleste besøkene var knyttet til aktivitetene stjernehimel, matematikkverksted og geologi (bergarter og mineraler). Eksperimentklubben i vinterferien hadde, som årene før, matematikk og snø som tema. To av Vitensenterets ansatte fikk opplæring i Forskerfabrikkens forskerkurs for barn (se www.forskerfabrikken.no). Opplæringen ble gjennomført i samarbeid med en 6. klasse ved Bjerkaker skole. Det ble arrangert åpne dager i februar, mars og april med temaene stjernehimel, matematikk og geologi.

Sommeren 2005 ble det arrangert tre runder med Eksperimentklubb, der totalt 72 unger fikk utføre eksperimenter knyttet til temaet Geologi.

Starten av høsten 2005 var preget av de nasjonale Forskningsdagene (www.forskningsdagene.no), som i år hadde fysikk som hovedtema. Under Forskningsdagene besøkte flere av byens ungdomsskoler Vitensenteret. De deltok på et undervisningsopplegg kalt Fysikkloppe, en aktivitet med fem ulike poster. Vitensenteret deltok også under Forskningsdagene i Nordreisa, Finnsnes og Harstad. I høstferien til Harstad-skolene, like i etterkant av Forskningsdagene, arrangerte Vitensenteret også eksperimentklubb/forskerfabrikk for 22 unger i Harstad.

Vitensenteret stilte for første gang med eget lag under konkurransen First Lego League. Dette var et rent jentelag, som hadde en dyktig veileder (også jente) fra informatikkstudiet ved Universitetet i Tromsø. Laget vant samarbeidsprisen under konkurransen i Tromsø 12. november.

På grunn av stor aktivitet høsten 2005 fikk Vitensenterets ansatte kun anledning til å arrangere ett av Forskerfabrikkens forskerkurs for barn. 15 unger mellom 9 og 12 år deltok.

Vitensenteret var høsten 2005 på skolebesøk med Stjernehula til Olsborg, Vardø og Vadsø. De to sistnevnte i samarbeid med Den kulturelle skolesekken i Finnmark. Stjernehula var med på turen Vitensenteret hadde med Kulturbussen i Sør-Troms i oktober, der vi for øvrig også hadde med et undervisningsopplegg i matematikk. Astrofestivalen ved Norsk luftfartsmuseum i Bodø og astrodagen på Tromsø museum – Universitetsmuseet fikk også besøk av Stjernehula.

I forbindelse med nettverksbygging besøkte Vitensenteret Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Finnmark høsten 2005. I forbindelse med besøket ble også skoleklasser i Bodø og Alta tilbudt vårt undervisningsopplegg i geologi.

I samarbeid med Simplicatus arrangerte Vitensenteret to kurs i bruken av de matematiske koffertene for lærere i grunnskolen i desember 2005.

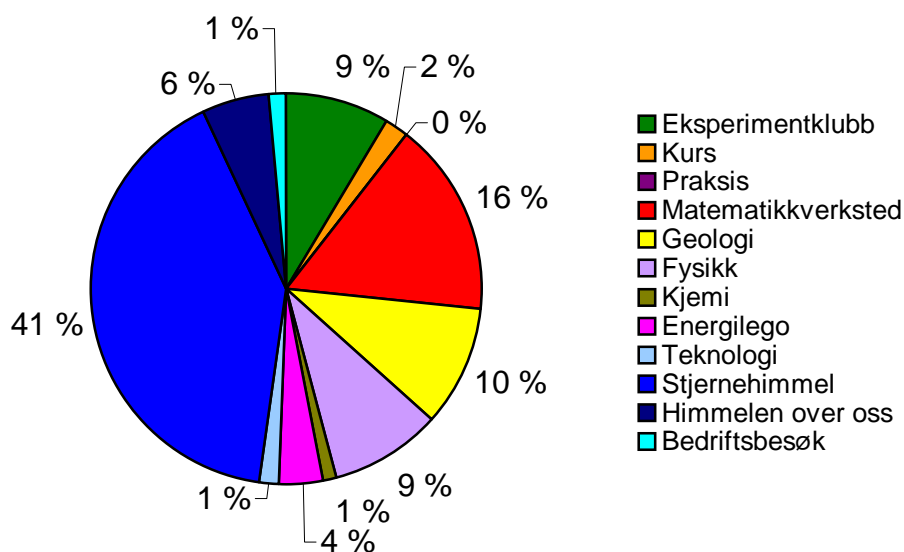
Høsten 2005 startet planleggingen av et nytt undervisningsopplegg for matematikkverkstedet. Opplaget, som skal tilpasses unger i barnehage samt 1. og 2. klasse, har fått navnet Sirkus Matematika. Etter planen skal undervisningsopplegget være ferdig til uke 6 i 2006. Vitensenteret samarbeider med Shape UB, en elevbedrift ved Breivang videregående skole, som har fått i oppgave å utarbeide kostymer og annet materiell til sirkuset.

Totalt antall besøkende i 2005 var 7660. Dette tallet inkluderer ikke de som var innom vitensenterets stand på Forskningstorget i Tromsø under Forskningsdagene 2005. Økningen i antall besøkende er på vel 4800 personer, eller 171 %, fra 2004 til 2005. En tilsvarende prosentvis økning i 2006 vil ikke være mulig uten at vi får større plass og/eller flere ansatte.

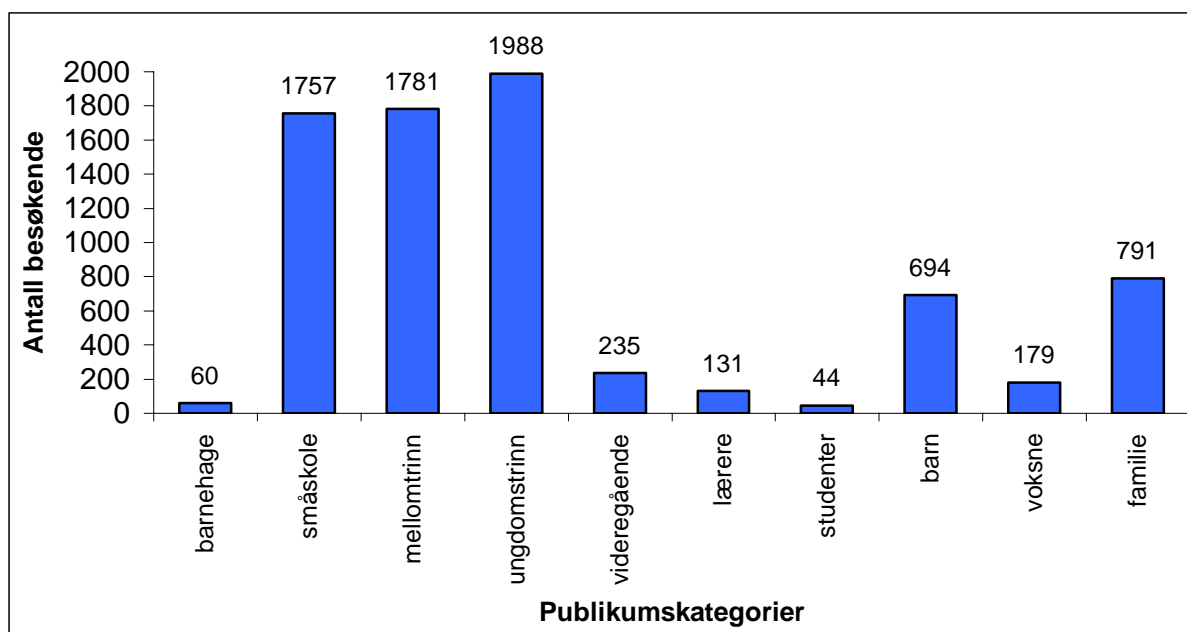
De besøkende i 2005 fordelte seg slik på de ulike aktivitetene:

Aktivitet	Antall besøkende	Aktivitet	Antall besøkende
Eksperimentklubb	657	Kurs	161
Alternativ praksis	0	Matematikkverksted	1230
Geologi	751	Fysikk	710
Kjemi	90	Energilego	284
Teknologi	111	Stjernehimel	3130
Himmelen over oss	424	Bedriftsbesøk	112
Totalt			7660

Det lot seg ikke gjøre å gjennomføre alternativ praksis for lærerstudenter i 2005.

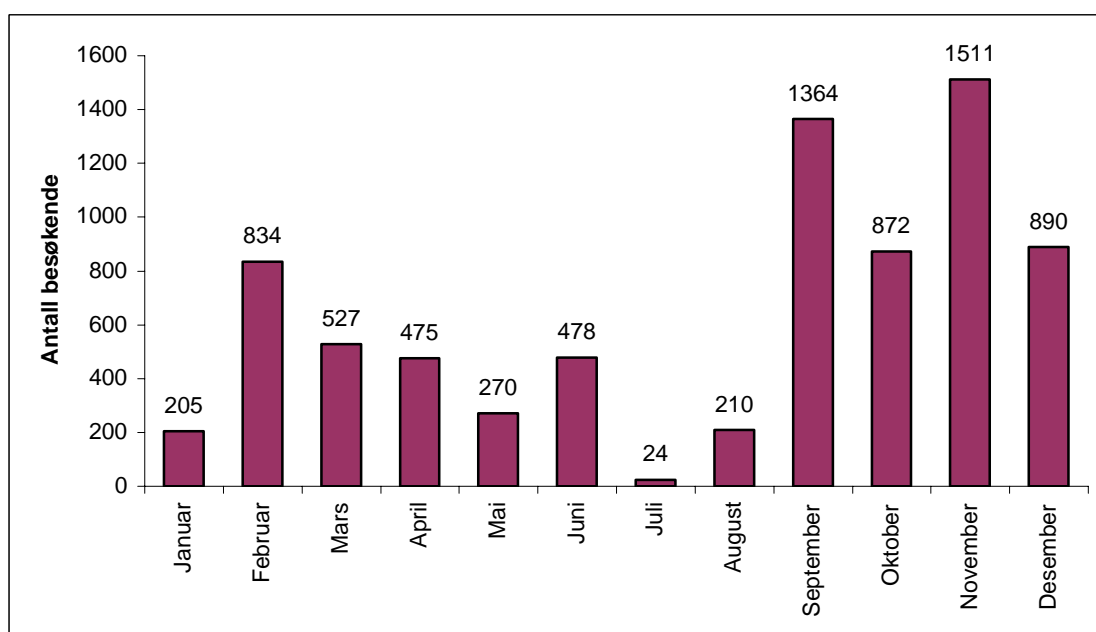
Figur 1 Fordelingen av besøkende på ulike aktiviteter

Figur 2 Fordelingen av besøkende på publikumskategorier

Figurene over viser hvordan de besøkende fordeler seg på de ulike aktivitetene (fig. 1) og på ulike publikumskategorier (fig. 2).

Kategoriene *barnehage-videregående* omfatter aktiviteter organisert gjennom barnehage og skole. Lærerkategori er deltakere på kurs og informasjonsmøter med ulik aktivitet. Kategorien *studenter* er studenter fra både høyskoler og universitet. Kategorien *barn* er i all hovedsak deltakelse på eksperimentklubb, mens besøk under åpen dag og Astronomidagen er i kategorien *familie*. Kategorien *voksne* er deltakere på kurs for andre vitensentra/museer, bedriftsbesøk og andre aktiviteter rettet mot voksne.

Figur 3 Fordeling av besøkende over året

2005 var første år med besøk i alle månedene (fig. 3), og i alle månedene kunne vi vise til en økning i besøkstallet i forhold til årene før. Det er verd å merke seg at besøket i september og november hver for seg er større enn det totale antall besøkende i hele 2003.

Deltakelse på konferanser og møter

Representanter fra Nordnorsk vitensenter har i 2005 deltatt på samtlige møter i regi av Nettverket av norske vitensenter (NAV), og Nordnorsk vitensenter har også hatt sekretæransvaret dette året. I november arrangerte NAV fagdag med stand-up show i vitensentrene som tema. Her fikk vi god hjelp fra to unge guider fra Experimentarium i København samt fra Ed Hough.

Nordnorsk vitensenter var ikke representert på den nordiske vitensenterkonferansen NSCF 2005 da denne falt sammen med Forskningsdagene. Vitensenteret valgte å ikke delta på ECSITE konferansen i 2005.

Representanter fra Vitensenteret deltok på Realfagskonferansen 2005, på en IKT-konferanse for lærere i Alta, en fysikk-konferanse på Gjøvik i regi av Innlandet vitensenter, sommerkurset til LAMIS, Nordisk planetariumskonferanse samt på Naturfagkonferansen i regi av Naturfagsenteret.

Profilering

Nordnorsk vitensenter fikk lagt om nettsidene i mars 2005. Nettsidene fremstår nå som mer brukervennlige og mer interessante enn tidligere.

VITENSENTERET
NORDNORSK VITENSENTER TROMSØ

Aktivitetskalender Åpningstider Kontakt oss Om vitensenteret

For barn i alle aldre

Arrangementer
Eksperimentklubb
Forskerkurs
Åpen dag
Planetarium
Andre arrangementer

For lærere

Tilbud til skolene
Linker

Siste nytt fra vitensenteret

Nordnorsk vitensenter ønsker alle en god jul og et godt nytt år

Nordnorsk vitensenter har tatt juleferie og starter opp igjen 3. januar.

Se årets julehilsen [her](#). (20.12.05)

[Eldre nyheter](#)

Nordnorsk vitensenter Tlf.: 77 64 40 01 Postadresse: Realfagsbygget, 9037 Tromsø
Sist oppdatert: 20.12.2005 Vevansverket: Anne Bruvold

Publikasjoner

Foruten produksjon av materiell til bruk i Vitensenteret og på Vitensenterets nettsider, har ansatte ved Vitensenteret hatt en publikasjon i rapporten fra LAMIS sitt sommerkurs (se vedlegg).

PERSONELL OG ORGANISASJON

Styrets medlemmer har i 2005 vært:

Tore O. Vorren (styreleder), Universitetet i Tromsø
Eivind Steinholt, representerer stifterne
Andy Sortland, Høgskolen i Tromsø
Truls Mølmann, NHO (nestleder)
Ivar Odd Størkersen, Troms fylkeskommune
Kjell Lutnes/Bodil Nyaas, representerer samarbeidspartnerne

Kjell Lutnes sluttet ved Norsk Luftfartsmuseum våren 2005, og Bodil Nyaas, som også kommer fra Norsk Luftfartsmuseum, ble valgt inn som nytt medlem i styret fra og med juni 2005. Styret hadde 4 styremøter i 2005, og har behandlet saker knyttet til økonomi og infrastruktur (regnskap, budsjett, bygg, tilsetting av daglig leder) samt aktiviteter (handlingsplan og aktivitetsplan).

Rådet, som består av representanter fra de 18 stifterne, hadde to møter i 2005. Rådet har behandlet saker knyttet til valg av styremedlemmer, årsberetning og strategi- og utviklingsplan for Vitensenteret. Arne Eidsmo, NHO, var rådsleder i 2005.

Nordnorsk vitensenter har tre faste ansatte per 31.12.05. Anne Bruvold og Cathrine Andersen har vært ansatt hele året, mens Tove Marienborg ble tilsatt som daglig leder fra 01.09.05. Våren 2005 hadde Vitensenteret en medarbeider finansiert av Aetat i Mo. I tillegg til dette hadde vi en liten stab på seks guider som jobbet for Vitensenteret på timebasis.

ØKONOMI

Aktiviteten ved Nordnorsk vitensenter ble i 2005 i all hovedsak finansiert av midler fra Vitensenterutvalget, Den kulturelle skolesekken og Universitetet i Tromsø.

I 2005 fikk Nordnorsk vitensenter en bevilgning på kr 900 000 fra Vitensenterutvalget. I bevilgningsbrevet ble det spesielt lagt vekt på arbeidet med planene for nybygg og finansieringen av denne utbyggingen, ansettelse av daglig leder i full stilling samt utfordringene med å gjøre tilbudet tilgjengelig for et relativt tynt befolket og meget stort geografisk område.

Vitensenteret valgte høsten 2004 å opprette en byggekomité bestående av Tore O. Vorren, Truls Mølmann og Eivind Steinholt (leder), med Tove Marienborg som sekretær for komiteen. Komiteen sendte i mai 2005 en søknad om støtte til nybygg for Vitensenteret gjennom næringsrettede utviklingsmidler (såkalte RDA-midler) i Troms. Vitensenteret mottok et midlertidig avslag i juni 2005, med en oppfordring om å sende en ny søknad når bygget har en endelig kostnadsramme og en finansieringsplan som ikke forutsetter 100% finansiering fra RDA-midler. Byggekomiteen arbeidet videre med planene om et nybygg høsten 2005 og nye søknader er planlagt sendt tidlig i 2006.

Midlene fra Vitensenterutvalget har gått til den daglige driften av Vitensenteret. De har vært benyttet til å finansiere lønnen til daglig leder, deler av lønna til faglig leder (dekkes i tillegg av midler fra DKS) og lønn til syv guider. I tillegg har bevilgningen gått til å dekke den generelle drifta av Vitensenteret, dvs reiser til skoler utenfor Tromsø by, til regnskapsbyrå, revisor og forsikring, til innkjøp av datautstyr, undervisningsutstyr og rekvisita i forbindelse med aktiviteten ved Vitensenteret.

Skoleårene 2004/2005 og 2005/2006 fikk Vitensenteret to bevilgninger på kr 800 000 hver fra Den kulturelle skolesekken (DKS). Bevilgningene gjorde det mulig å tilsette ytterligere en faglig ansatt ved Vitensenteret, noe som førte til en eksplosiv økning i antall besøkende. I tillegg til lønn ble midlene fra DKS benyttet til reise for Vitensenterets ansatte i forbindelse med skolebesøk i regionen samt til opplæring av de ansatte i forskerfabrikkens to første kursserier. Vitensenteret har også gått til anskaffelse av et verdensur, en installasjon som viser hvor på jorda sola skinner til enhver tid. Uret viser også fenomenet midnattsol/mørketid.

Vitensenteret fikk i 2005 kr 8 000 fra Den kulturelle skolesekken i Finnmark fylkeskommune. Midlene, som ikke blir utbetalt før i 2006, skal gå til to turer med Stjernehula. Første turen ble gjennomført høsten 2005 og gikk til skoler i Vardø og Vadsø. Tur nummer to går til Hammerfest og Kvalsund i uke 8, 2006.

Vitensenteret fikk i 2005 tilsagn om inntil kr 75 000 fra Landsdelsutvalget (LU) til nettverksbygging i regionen. Midlene ble brukt til reiser til Bodø, Harstad, Finnsnes, Nordreisa, Alta og Hammerfest. Planlagte reiser til Nesna og Andøya lot seg ikke gjennomføre i løpet av 2005 slik at den endelige bevilgningen fra LU ble på kr 54 370.

Portal AS lovet i 2005 en premie på kr 1 000 per elev til den beste matematikklassen i Tromsø kommune, dog ikke mer enn kr 30 000 per klasse. Dersom en klasse med mindre enn 30 elever vant ville Portal AS gi det overskytende beløpet til Nordnorsk vitensenter. Dette ga Nordnorsk vitensenter kr 6 000, som ble brukt til innkjøp av materiell til matematikkverkstedet.

FORTSATT DRIFT OG FREMTIDSUTSIKTER

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger resultatet for 2005 og Nordnorsk vitensenters langsiktige strategiske prognoser for årene fremover. Stiftelsen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling sett i forhold til den begrensede driften.

Nordnorsk vitensenter er under oppbygging og har så vidt startet med å utvikle virksomheten både faglig og markedsmessig. Det vil være viktig for selskapet framover å satse på egenutviklede prosjekter samtidig som det etableres samarbeid med tilsvarende institusjoner både nasjonalt og internasjonalt. Interessen for et vitensenter i landsdelen er stor.

PERSONALFORVALTNING OG MILJØ

Nordnorsk vitensenter har en liten stab med et godt arbeidsmiljø. Vitensenteret har innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Alle i Vitensenterets faste stab, daglig leder, faglig leder og prosjektmedarbeider, er kvinner. Av de syv engasjert på deltid eller timebasis i 2005, er to menn.

Vitensenterets virksomhet medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

Tromsø, 28. februar 2006

i styret for Nordnorsk vitensenter

Eivind Steinholt

Tore Vorren
styreleder

Andy Sortland

Truls Møllmann

Bodil Nyaas

Ivar Odd Størkersen

Vedlegg, Publikasjonsliste

Anne Bruvold, *Fraktaler*, LAMIS rapport Sommerkurs 2005